

مسلسل: ۱۸۱۸۴

اردیبهشت ۱۴۰۱

پیروزی مکرون در انتخابات ریاست جمهوری؛ شکاف در چشم‌انداز سیاسی فرانسه و اروپا

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۸۱۸۴

کد موضوعی: ۲۶۰

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: پیروزی مکرون در انتخابات ریاست جمهوری؛ شکاف در چشم‌انداز سیاسی فرانسه و اروپا

نام دفتر: مطالعات سیاسی

تهیه و تدوین: فرزانه مصطفی جوکار

ناظر علمی: مهدی امیری

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. جمهوری فرانسه

۲. راست افراطی

۳. اتحادیه اروپا

۴. انتخابات

۵. احزاب

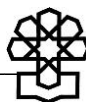

تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۲/۷

به نام خدا

فهرست مطالب

- ۱.....چکیده
- ۲.....مقدمه
- ۲.....شکاف در چشم‌انداز سیاسی جمهوری فرانسه
- ۸.....سیاست خارجی و اروپایی امانوئل مکرون در دوره دوم ریاست‌جمهوری
- ۱۱.....روند رو به رشد راست افراطی در کشورهای عضو اتحادیه اروپا
- ۱۵.....جمع‌بندی
- ۱۶.....منابع و مأخذ

پیروزی مکرون در انتخابات ریاست جمهوری؛ شکاف در چشم‌انداز سیاسی فرانسه و اروپا

چکیده

یازدهمین دور انتخابات ریاست‌جمهوری فرانسه با پیروزی مجدد امانوئل مکرون رهبر حزب «جمهوری به پیش» به پایان رسید. افزایش تمایل شهروندان به احزاب رادیکال چپ و به‌ویژه راست منجر به نگرانی‌هایی درباره آینده سیاسی جمهوری فرانسه و حتی اروپا شده است. در چند سال اخیر کشورهای عضو اتحادیه اروپا و از جمله فرانسه با رشد قابل توجه احزاب راستگرا مواجه بوده‌اند و این احزاب در انتخابات مختلف موفق به کسب بخشی از آرای شهروندان و کسب سمت‌های سیاسی شده‌اند. در همین بستر، احزاب راستگرای فرانسه و به‌ویژه حزب «مجمع ملی» به رهبری خانم ژان مارین لوپن در دور اول انتخابات موفق به کسب مجموعاً ۵۷ درصد آرا شدند و مارین لوپن برای بار دوم همچون انتخابات سال ۲۰۱۷ به رقیب اصلی مکرون در دور دوم انتخابات ریاست‌جمهوری تبدیل شد؛ با این تفاوت که در این دوره تعداد آرای لوپن نسبت به پنج سال گذشته افزایش یافته بود. به دنبال این نتایج و به‌رغم پیروزی مکرون در دور دوم انتخابات، نگرانی از رشد راست افراطی در فرانسه به حدی افزایش یافته که رئیس‌جمهور منتخب فرانسه طی سخنرانی خود پس از پیروزی و حتی وزرای کابینه او به ایجاد شکاف و نارضایتی در جامعه سیاسی فرانسه اعتراف و بر ضرورت رسیدگی سریع‌تر به آن تأکید کردند.

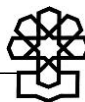
مقدمه

یازدهمین دور انتخابات ریاست‌جمهوری فرانسه در سال ۲۰۲۲ به دور دوم کشیده شد. طبق قانون جمهوری فرانسه هریک از نامزدها برای پیروزی در انتخابات به بیش از ۵۰ درصد آرا نیاز دارند. در دور نخست انتخابات، امانوئل مکران رئیس‌جمهور منتخب دوره گذشته (۲۰۱۷) و رهبر حزب «جمهوری به پیش» ۲۷/۸ درصد و ژان مارین لوپن رهبر حزب راست افراطی «مجمع ملی» ۲۳/۲ درصد از آرا را کسب کردند. لذا انتخابات ریاست‌جمهوری همچون دوره گذشته، به عرصه رقابت میان مکران و لوپن در دور دوم تبدیل شد، اما این بار هم مکران موفق شد با کسب ۵۸/۵ درصد در برابر مارین لوپن با ۴۱/۵ درصد از آرا، پیروزی خود را تکرار کند. اکنون مکران ۴۴ ساله اولین رئیس‌جمهور فرانسه طی بیست سال گذشته است که توانسته دو دوره پیاپی ساکن کاخ الیزه شود. پیش از او، ژاک شیراک در انتخابات بیست سال پیش توانسته بود برای دومین بار در الیزه بماند، اما نقطه تمایز اصلی این دور از انتخابات نسبت به دوره‌های گذشته، اقبال بیشتر مردم فرانسه از احزاب رادیکال و به‌ویژه احزاب راست‌گراست. موضوعی که منجر به نگرانی از روند رو به رشد راست افراطی در فرانسه و حتی اروپا شده است.

شکاف در چشم‌انداز سیاسی جمهوری فرانسه

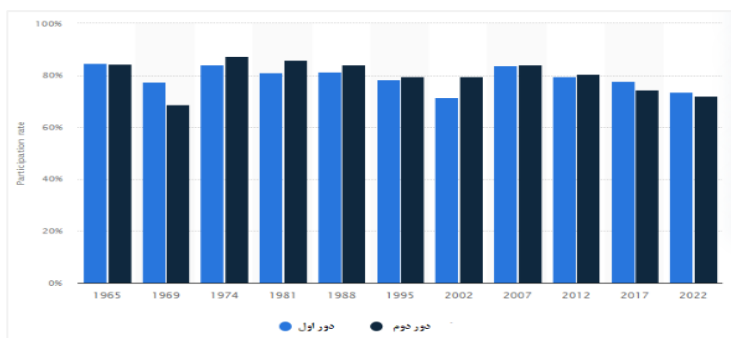
در انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۲ فرانسه دو مسئله مهم در فضای سیاسی این کشور مورد توجه قرار گرفت:

۱. کاهش نرخ مشارکت شهروندان: پیش از برگزاری انتخابات ریاست‌جمهوری فرانسه

نگرانی‌هایی درباره تکرار نرخ پایین مشارکت در انتخابات منطقه‌ای سال ۲۰۲۱ وجود داشت. اگرچه در انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۲ نرخ مشارکت به اندازه انتخابات سال گذشته پایین نبود، اما در مجموع در این دوره هم با کاهش مواجه شد؛ به‌گونه‌ای که حدود ۲۵ درصد از شهروندان واجد شرایط در دور اول و حدود ۲۸ درصد در دور دوم انتخابات شرکت نکردند.^۱ از حدود ۶۸ میلیون نفر جمعیت فرانسه، حدود ۴۸/۷ میلیون نفر دارای حق رأی بودند که در دور اول حدود ۶۵ و دور دوم حدود ۶۳ درصد در انتخابات شرکت کردند. یعنی در دور دوم انتخابات هم میزان مشارکت نسبت به دوره اول کاهش یافت؛ البته در فرانسه به‌طور سنتی میزان مشارکت در دور دوم انتخابات کاهش می‌یابد.

نرخ مشارکت شهروندان در انتخابات ریاست‌جمهوری فرانسه (۲۰۲۲-۱۹۶۵)^۲

1. Marie Jourdain (2022). " Experts react: It's Macron vs. Le Pen, with Europe's future on the line". Atlanticcouncil: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/macron-le-pen-experts-react-france-president-election/>

2. Statista (2022). "Voter turnout in the presidential elections in France between 1965 and 2022, by round". <https://www.statista.com/statistics/1068866/participation-rate-voter-turnout-presidential-elections-france/>

همچنین میزان آرای سفید در دور دوم انتخابات به ۲۸ درصد رسید که این میزان از سال ۱۹۶۹ تاکنون بی‌سابقه بوده و ۲/۵ درصد بیشتر از سال ۲۰۱۷ است. بدین ترتیب برای سومین بار پس از سال‌های ۱۹۶۹ و ۲۰۱۷ رأی ممتنع بین دو دوره ریاست‌جمهوری در فرانسه افزایش یافت. همین مسئله باعث شد تا «ژان لوک ملانشین» نامزد جناح چپ رادیکال که در دور اول انتخابات در جایگاه سوم قرار گرفت و در دور دوم به‌منظور ممانعت از رشد راست افراطی به‌ناچار از رهبر حزب جمهوری به پیش‌حمایت کرد، پس از پیروزی ماکرون، او را بدترین رئیس‌جمهور جمهوری پنجم بخواند که «در اقیانوسی از آرای ممتنع، سفید و باطل شناور شده است».^۱

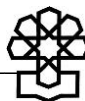
بدین ترتیب فرانسه بیشترین میزان عدم مشارکت در انتخابات ریاست‌جمهوری طی ۲۰ سال گذشته را تجربه کرد.^۲ عواملی همچون پیامدهای جنگ روسیه و اوکراین از جمله افزایش قیمت سوخت، همه‌گیری کرونا، لزوم ارائه گواهی واکسیناسیون، ورود دیر هنگام مکررون به عرصه رقابت انتخاباتی و عدم پذیرش مناظره با دیگر نامزدها از جمله دلایل کاهش میزان مشارکت رأی‌دهندگان برشمرده می‌شود.

۲. شکاف در فضای سیاسی فرانسه: نتایج دور اول انتخابات ریاست‌جمهوری توجه کارشناسان را به تغییراتی در فضای سیاسی جمهوری پنجم فرانسه جلب کرد. طی این انتخابات، دو حزب سنتی تاریخ سیاسی فرانسه شامل حزب محافظه‌کار «جمهوریخواهان»^۳ و حزب چپ

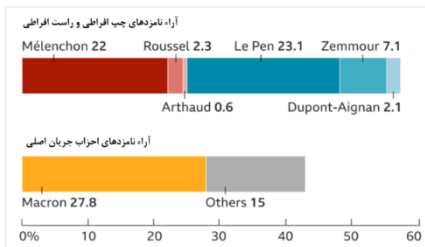
۱. ایرنا: <https://b2n.ir/q48417>

2. Thomas Saunders (2022). "French election results 2022: Five things we learned from round one and what it means for Le Pen and Macron". Inews: <https://inews.co.uk/news/world/french-election-results-2022-round-one-what-mean-le-pen-macron-1570165>

3. Les Républicains

«سوسیالیست‌ها» نه تنها به دور دوم راه نیافتند، بلکه کمتر از پنج درصد آرا را کسب کردند.^۱

در مجموع جناح مرکز و جریان اصلی متشکل از احزاب: جمهوری به پیش متعلق به ماکرون، حزب سوسیالیست‌ها، جمهوریخواهان و حزب سبز حدود ۴۲ درصد آرا را کسب کردند، که از این تعداد هم ۲۷ درصد تنها متعلق به حزب ماکرون

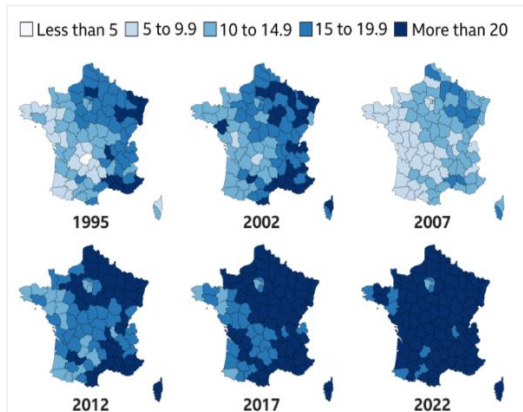
بود.^۲ این نتایج درحالی است که نامزدهای متعلق به جناح افراطی راست و چپ مجموعاً ۵۷ درصد آرا را کسب کردند^۳ که بیشترین درصد آرا متعلق به نامزدهای احزاب راستگرا بود. در واقع طی این دور از انتخابات، احزاب راست افراطی بهترین نتیجه را از زمان تشکیل جمهوری پنجم به دست آوردند. موفقیت این احزاب نشانه‌ای روشن از میزان خشم و سرخوردگی جامعه فرانسه است.

1. Marie Jourdain (2022). " Experts react: It's Macron vs. Le Pen, with Europe's future on the line". Atlanticcouncil: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/macron-le-pen-experts-react-france-president-election/>

2. Roger Cohen (2022). "Macron to Face Le Pen for President as French Gravitates Toward Extremes". Nytimes: <https://www.nytimes.com/2022/04/10/world/europe/french-presidential-election-macron-le-pen.html>

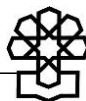
3. Marie Jourdain (2022). " Experts react: It's Macron vs. Le Pen, with Europe's future on the line". Atlanticcouncil: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/macron-le-pen-experts-react-france-president-election/>

افزایش حمایت از راست افراطی در نقاط مختلف فرانسه (۲۰۲۲-۱۹۹۵)

براساس شواهد مذکور، این‌گونه به‌نظر می‌رسد که چشم‌انداز سیاسی فرانسه به‌صورت رادیکال تغییر کرده و در طول سال‌ها به سوی جریان افراطی و به‌ویژه راست حرکت کرده است. به اعتقاد برخی از کارشناسان، با توجه به اینکه در دور اول انتخابات سه نامزد متعلق به مرکز (ماکرون)، راست افراطی (مارین لوپن) و چپ افراطی (ملانشن) در مجموع حدود ۷۳ درصد آرا را کسب کردند، چشم‌انداز سیاسی فرانسه با نوعی بازسازی یا حتی «سازمان‌دهی مجدد احزاب پیرامون این سه قطب» مواجه است. این سه نامزد نماینده شکاف سه‌جانبه‌ای هستند که به‌نوعی از تعریف زندگی سیاسی فرانسه برآمده‌اند.^۱ «ژان اسلبورن» وزیر امور خارجه لوکزامبورگ با اشاره به نتیجه دور اول انتخابات فرانسه از

1. Lara BULLENS (2022). " With traditional parties on the wane, French political landscape has become a 'three-way split'". france24: <https://www.france24.com/en/europe/20220411-with-traditional-parties-on-the-wane-french-political-landscape-has-become-a-three-way-split>

وضعیت موجود در فرانسه، به‌عنوان نوعی «جنگ داخلی سیاسی» یاد کرد. حتی «کلمان بون» وزیر امور اروپایی دولت پاریس هم پیروزی مکرون در دور دوم انتخابات را یک «نبرد سیاسی علیه راست افراطی» برشمرد.

با توجه به روند مذکور، به‌نظر می‌رسد حتی به‌رغم پیروزی مجدد امانوئل مکرون برای پنج سال آتی ریاست‌جمهوری، به دو دلیل اطمینانی برای چشم‌انداز سیاسی فرانسه در آینده وجود ندارد:

- با پیروزی مجدد، مکرون تنها تا سال ۲۰۲۷ عهده‌دار سمت ریاست‌جمهوری خواهد بود و امکان انتخاب مجدد وی وجود ندارد. در حالی که جانشین مشخصی از احزاب جریان اصلی یا مرکز برای مکرون در فضای سیاسی فرانسه دیده نمی‌شود و بدین ترتیب بار دیگر فضا برای جناح‌های افراطی احزاب در انتخابات این کشور مهیا می‌گردد.^۱ ضمن اینکه مارین لوپن پس از شکست در دور دوم انتخابات تأکید کرد که رقابت هنوز تمام نشده و حزب او برای نبرد در انتخابات مجلس آماده رویارویی می‌شود. انتخابات مجلس فرانسه در ماه ژوئن برگزار خواهد شد.

- به‌رغم پیروزی دوباره رهبر حزب جمهوری به پیش، رشد آرای راست افراطی یک زلزله سیاسی برای فرانسه محسوب می‌شود که می‌تواند آینده آن را نیز تهدید کند. «رونو لو مر» وزیر دارایی فرانسه پس از کسب ۴۲ درصد آرا توسط رهبر حزب مجمع ملی در دور دوم انتخابات، ضمن تأیید ایجاد دوپارگی در جامعه فرانسه خواهان راه‌حلی سریع

1. Lara BULLENS (2022). " With traditional parties on the wane, French political landscape has become a 'three-way split'". france24: <https://www.france24.com/en/europe/20220411-with-traditional-parties-on-the-wane-french-political-landscape-has-become-a-three-way-split>

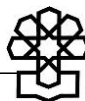
برای این مسئله شد. در واقع احزاب جریان اصلی هنوز راست افراطی را به‌عنوان یک نیروی ضدسیستم و ناسازگار با ارزش‌های جمهوری فرانسه می‌دانند^۱ و به همین دلیل نیز این احزاب به‌رغم اختلاف‌نظر با ماکرون، در دور دوم انتخابات ناچار به حمایت از او جهت مقابله با رشد راست افراطی شدند.

سیاست خارجی و اروپایی امانوئل ماکرون در دوره دوم ریاست‌جمهوری

پیروزی امانوئل ماکرون برای دور دوم ریاست‌جمهوری به او این امکان را می‌دهد تا بتواند به‌طور عمیق برای ایجاد میراث خود چه در عرصه داخلی و چه در حوزه خارجی فعالیت کند. ماکرون در دوره اول ریاست‌جمهوری خود ثابت کرده که به دنبال نقشی پویاتر برای فرانسه در نظام جهانی است. با این حال به‌نظر نمی‌رسد مواضع سیاست خارجی ماکرون در دوره دوم حضور در کاخ الیزه، نسبت به دوره قبل تفاوت چندانی داشته باشد؛ هرچند که برخی از رویدادها از جمله پایان دوران آنگلا مرکل به‌عنوان صدراعظم آلمان و وقوع جنگ میان روسیه و اوکراین منجر به نقش‌آفرینی فعال‌تر پاریس در موضوعات بین‌المللی از جمله جنگ مسکو و کی‌یف و به‌تبع آن توجه بیشتر به اتحادیه اروپا خواهد شد:

– جنگ روسیه و اوکراین: در بحبوحه جنگ اوکراین، پیروزی ماکرون در انتخابات کمکی بزرگ برای متحدان است تا اطمینان حاصل کنند که توان هسته‌ای فرانسه همچنان کمکی برای ناتو و اتحادیه اروپا در برابر تهدیدات احتمالی از سوی روسیه خواهد

1. Michele Barbero (2022). "Le Pen's Late Surge Could Be Another French Revolution". Foreignpolicy: <https://foreignpolicy.com/2022/04/08/france-election-far-right-le-pen-macron/>

بود. به اعتقاد برخی از تحلیلگران، مکرون تاکنون درباره حمایت نظامی از اوکراین محتاط عمل کرده و حالا با پشت سر گذاشتن انتخابات، احتمالاً پاریس حمایت‌های بیشتری از کی‌یف به عمل خواهد آورد. این حمایت‌ها در چارچوب رایزنی‌های دیپلماتیک دوجانبه میان روسیه و اوکراین، ارسال تسلیحات و تجهیزات نظامی به اوکراین، اعمال تحریم علیه روسیه در اتحادیه اروپا، میانجیگری میان مسکو و کی‌یف و نیز پذیرش پناهندگان اوکراینی دنبال خواهد شد. فرانسه تا پایان ماه ژوئن ریاست دوره‌ای شورای اتحادیه اروپا را برعهده دارد و به‌عنوان رئیس دوفاکتو اتحادیه اروپا در این مدت، باید توجه خود را به منطقه بالکان غربی، جایی که بحران‌های سیاسی و جنگ روسیه و اوکراین صلح شکننده اروپایی را تهدید می‌کند، متمرکز کند. لذا مکرون در نبود مرکز قدرت نقش‌آفرینی بیشتری در بحران اوکراین خواهد داشت و درصدد ایجاد یک پاسخ مشترک اروپایی به بحران اوکراین و جلوگیری از تهدیدات روسیه برخواهد آمد.^۱ در عین حال تلاش‌های پاریس پیرامون حل بحران اوکراین، می‌تواند منجر به بهبود روابط فرانسه با آمریکا و انگلیس گردد؛ روابطی که پس از پیمان «آکوس» میان آمریکا، انگلیس و استرالیا منجر به نارضایتی فرانسه از متحدان شده بود.

– اتحادیه اروپا: به‌طور کلی ارتباط فزاینده‌ای بین انتخابات ملی فرانسه و سیاست‌های داخلی از یک سو و مسائل اروپایی از سوی دیگر وجود دارد. رئیس‌جمهور فرانسه در اغلب تصمیمات استراتژیک داخلی و خارجی اتحادیه اروپا نقش دارد. این موضوع به‌ویژه در زمان بروز بحران در اروپا از جمله بحران جنگ میان روسیه و اوکراین و عواقب ناشی از آن برای کشورهای عضو اتحادیه

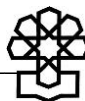
1. THOMAS ADAMSON (2022). " Why this week's French elections matter to the wider world". Apnews: <https://apnews.com/article/2022-french-elections-global-impact-cbbe60bf78f1aa1c9c4732a3cd952a95>

اروپا از اهمیتی دوچندان برخوردار است.^۱ امانوئل مکران در پنج سال اول ریاست‌جمهوری تلاش کرد تا جاه‌طلبی‌های ژئوپلیتیکی اتحادیه اروپا را در یک محیط رقابتی بین‌المللی تقویت و دنبال کند. لذا در دور دوم ریاست‌جمهوری هم انتظار می‌رود که مکران با قدرتی بیش از گذشته از پروژه‌های اتحادیه اروپا همچون: تبدیل اتحادیه اروپا به بازیگر دفاعی توانمند و تشویق سرمایه‌گذاری بیشتر در بخش‌های کلیدی استراتژیک اتحادیه اروپا حمایت کند. به‌نظر می‌رسد با توجه به وقوع جنگ میان روسیه و اوکراین، تقویت خودمختاری استراتژیک اتحادیه اروپا و توانمندی دفاعی آن به اصلی‌ترین هدف مکران در دوره دوم ریاست‌جمهوری تبدیل شود. به‌ویژه اینکه برخلاف دوران صدراعظمی آنگلا مرکل، مکران در این دوره همراهی آلمان اصلی‌ترین شریک اروپایی خود را برای تقویت توانمندی‌های دفاعی اتحادیه اروپا به‌همراه دارد. از زمان وقوع جنگ میان مسکو و کی‌یف، دولت ائتلافی جدید آلمان به صدراعظمی اولاف شولتس از افزایش هزینه‌های نظامی حمایت می‌کند.^۲ هدف اصلی مکران تبدیل اتحادیه اروپا به یک قدرت نظامی معتبر همراه با خودمختاری استراتژیک و تشکیل یک ستون اروپایی ناتو است. در همین راستا، احتمالاً فرانسه فشار بیشتری بر شرکای اروپایی خود اعمال خواهد کرد تا سریع‌تر و مؤثرتر در راستای اهداف اتحادیه اروپا از جمله اعمال تحریم‌ها علیه روسیه حرکت کنند. البته همین فشارها

1. Thierry Chopin, Samuel B. H. Faure (2022). "Presidential Election 2022: A Euroclash Between a "Liberal" and a "Neo-Nationalist" France Is Coming". Intereconomics:

<https://www.intereconomics.eu/contents/year/2021/number/2/article/presidential-election-2022-a-euroclash-between-a-liberal-and-a-neo-nationalist-france-is-coming.html>

2. Susi Dennison and Tara Varma (2022). "A certain idea of Europe: How the next French president can lead". European Council on Foreign Relations (ecfr): <https://ecfr.eu/publication/a-certain-idea-of-europe-how-the-next-french-president-can-lead/>

می‌تواند منجر به بروز اختلاف در میان کشورهای عضو اتحادیه اروپا گردد.^۱ جدا از این دو موضوع کلیدی، به‌نظر نمی‌رسد در دیگر حوزه‌های سیاست خارجی مانند موضوع پرونده هسته‌ای ایران مواضع فرانسه دچار تغییر قابل توجهی شود هرچند که در صورت توافق هسته‌ای، پاریس ناچار به هماهنگی مواضع خود با اتحادیه اروپا و آمریکا خواهد بود. در حوزه غرب آسیا هم با توجه به کاهش حضور نظامی آمریکا در این منطقه، مکرون از دوره اول ریاست‌جمهوری با تبعیت از سنت گلیستی در عرصه سیاست خارجی، درصدد احیای نفوذ و تشدید نقش آفرینی فرانسه در غرب آسیا برآمد. اکنون نیز با توجه به درگیری روسیه در جنگ اوکراین، احتمال تشدید تلاش‌های مکرون در دوره دوم ریاست‌جمهوری برای نفوذ در منطقه وجود دارد تا بدین ترتیب فرانسه به بازیگری مؤثر در غرب آسیا تبدیل گردد.

روند رو به رشد راست افراطی در کشورهای عضو اتحادیه اروپا

در سال‌های اخیر، اروپا با چالش‌های زیادی در سطح داخلی و خارجی مواجه بوده و به همین سبب اصلاحات در ساختارهای سیاسی و سیاست‌گذاری ضروری احساس می‌شود. در نتیجه همین احساس نیاز، یک واکنش غریزی در میان عموم مردم اتحادیه اروپا ظاهر شده که آنها را مشتاق بازسازی و شفافیت هویت خود برای کسب احساس امنیت کرده است. استقبال مردم فرانسه از نامزدهای راست‌گرا و به‌ویژه مارین لوپن هم گواهی بر این مدعاست. اگرچه مکرون تعداد آرای بیشتری را نسبت به رقیب راست افراطی خود کسب

1. THOMAS ADAMSON (2022). " Why this week's French elections matter to the wider world". Apnews: <https://apnews.com/article/2022-french-elections-global-impact-cbbe60bf78f1aa1c9c4732a3cd952a95>

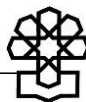
کرد، اما واقعیت این است که مجموع آرای کسب شده احزاب راستگرا در این دور از انتخابات ریاست‌جمهوری، بیش از هر دوره‌ای از انتخابات جمهوری پنجم فرانسه بوده است. بر همین اساس هم می‌توان گفت که راست افراطی به بزرگ‌ترین نیروی سیاسی در فرانسه تبدیل شده است. اما رشد احزاب راستگرا تنها در فرانسه با سرعت پیش نمی‌رود و حضور این احزاب در پارلمان دیگر کشورهای عضو اتحادیه اروپا یا قدرت‌گیری آنها در بیشتر کشورهای اروپایی عادی شده است.^۱

احزاب راست افراطی در کل اروپا در حال افزایش هستند و نه تنها فرصت‌های واقع‌گرایانه‌ای برای ورود به دولت و هدایت آنها در بسیاری از کشورهای عضو اتحادیه اروپا دارند، بلکه موفقیت آنها همچنان در سراسر قاره اروپا ادامه دارد. به‌گونه‌ای که نیروهای ناسیونالیست راستگرای افراطی دیگر در حاشیه زندگی سیاسی اروپا قرار ندارند. بلکه در اکثر کشورهای اروپایی، احزاب سیاسی راست رادیکال توانسته‌اند در روند انتخابات بخشی از آرا را به خود اختصاص دهند. در حال حاضر مجارستان و لهستان تحت حاکمیت نیروهای راستگرا هستند. احزاب جناح راست در کشورهای ایتالیا، بلژیک، فنلاند و اتریش با ورود به دولت‌های ائتلافی به رده‌های دولتی دست یافته‌اند. حتی اسپانیا و پرتغال که برای مدت‌های طولانی به دلیل عدم وجود نیروهای راست رادیکال مورد توجه بودند، اخیراً شاهد ظهور احزاب راستگرا هستند^۲ و اکنون حزب راستگرای «وکس»^۳ اسپانیا به‌عنوان سومین حزب بزرگ پارلمانی

1. Cui Hongjian (2022). "Far right potentially the Achilles' heel of European political development". Globaltimes: <https://www.globaltimes.cn/page/202204/1259206.shtml>

2. Werner Krause (2022). "Copying the far-right doesn't help mainstream parties. But it can boost the far-right". Irishexaminer: <https://www.irishexaminer.com/opinion/commentanalysis/arid-40850651.html>

3. Vox

محسوب می‌شود. حتی حزب راستگرایی «بدیل برای آلمان»^۱ در انتخابات سال ۲۰۱۷ سومین حزب در مجلس فدرال (بوندستاگ) محسوب می‌شد. اگرچه این حزب در انتخابات مجلس فدرال سال ۲۰۲۱ در سطح ملی با شکست مواجه شد، اما همچنان در ایالات شرقی زاکسن و تورینگن به‌عنوان بزرگ‌ترین نیروی انتخاباتی واحد عمل کرد.^۲

اما رشد راست افراطی تنها به کشورهای اروپایی محدود نمی‌شود و به پارلمان اروپا هم کشیده شده است. در پارلمان کنونی اروپا، تقریباً یک‌سوم نمایندگان نیروهای راست افراطی هستند؛ یعنی تعداد کرسی‌های آنان در پارلمان طی یک دهه دو برابر شده است. این افزایش، بازتابی از رشد بدبینی افکار عمومی اروپایی به همگرایی اروپاست. هرچند که تاکنون اختلافات ایدئولوژیکی میان نمایندگان راستگرایی پارلمان اروپا مانع از ایجاد یک گروه حزبی واحد راستگرا درون پارلمان شده است.^۳

بروز بحران‌های مالی، بحران مهاجرت و بحران امنیت ناشی از حملات تروریستی در کشورهای اروپایی دلایل اصلی رشد راست افراطی در اروپا برشمرده می‌شوند. به‌نظر می‌رسد از این میان، عوامل اقتصادی تأثیر کمتری در رشد راستگرایی اروپایی داشته باشد؛ زیرا نرخ پایین بیکاری در برخی از کشورهای درگیر با رشد راست افراطی، از جمله آلمان (۳/۷ درصد) و هلند (۳/۲ درصد) نتوانسته مانع از محبوبیت این گروه‌های

1. AFD

2. Hafeez ullah Khan (2022). " An overview of the rise of right-wing nationalism in Europe". Globalvillagespace: <https://www.globalvillagespace.com/an-overview-of-the-rise-of-right-wing-nationalism-in-europe/>

3. Marie-Eve Bélanger and Natasha Wunsch (2022). "The populist radical right in the European Parliament: A new force?". European Politics and Policy (EUROPP): <https://blogs.lse.ac.uk/euoppblog/2022/02/08/the-populist-radical-right-in-the-european-parliament-a-new-force/>

ضدمهاجرت و نژادپرست شود.^۱ اما موضوع مهاجرت قوی‌ترین فاکتور برای رشد راست افراطی در اروپا محسوب می‌شود. به همین سبب هم برخی از تحلیلگران پیش‌بینی می‌کنند اتخاذ سیاست‌هایی سخت در زمینه مهاجرت از سوی احزاب جریان اصلی اروپایی بتواند رأی‌دهندگان را به سمت جناح مرکز برگرداند و بدین ترتیب قدرت نقش‌آفرینی سیاسی جناح‌های راست رادیکال کاهش یابد. لذا طی دهه‌های اخیر و در پاسخ به موفقیت‌های راست رادیکال، احزاب جریان اصلی اروپای غربی در زمینه مهاجرت و همگرایی اروپا به‌طور فزاینده‌ای به سمت سیاست‌های راست‌گرایانه حرکت کرده‌اند. به‌عنوان نمونه در انتخابات سراسری سال ۲۰۱۹ دانمارک، حزب «سوسیال دموکرات‌ها» برخلاف رویه سابق خود، با اتخاذ دستورکاری ضدمهاجرت موفق به شکست حزب راست افراطی «مردم دانمارک»^۲ شد.^۳ در مجموع می‌توان نفوذ احزاب سیاسی راست افراطی را گواهی بر محبوبیت مجدد احساسات ملی‌گرایانه در میان اروپاییان دانست که به‌سختی قابل چشم‌پوشی است و برای تحولات آینده سیاست‌های اروپایی به پاشنه آشیل تبدیل خواهد شد.^۴

1. Hafeez ullah Khan (2022). " An overview of the rise of right-wing nationalism in Europe". Globalvillagespace: <https://www.globalvillagespace.com/an-overview-of-the-rise-of-right-wing-nationalism-in-europe/>

2. Danish People

3. Werner Krause (2022). " Copying the far-right doesn't help mainstream parties. But it can boost the far-right". Irishexaminer: <https://www.irishexaminer.com/opinion/commentanalysis/arid-40850651.html>

4. Cui Hongjian (2022). " Far right potentially the Achilles' heel of European political development". Globaltimes:

<https://www.globaltimes.cn/page/202204/1259206.shtml>

رشد احزاب و گرایش‌های راست افراطی در میان کشورهای اروپایی و حتی ساختارهای اتحادیه اروپا روزبه‌روز تشدید می‌شود. تا جایی که امروزه حضور راست افراطی در برخی از عرصه‌های قدرت و حتی مجالس کشورهای عضو اتحادیه اروپا به امری عادی تبدیل شده است. انتخابات ریاست‌جمهوری ۲۰۲۲ فرانسه مهر تأییدی بر روند رو به رشد راست افراطی در کشورهای اروپایی بود. انتخاباتی که به سبب کاهش نرخ مشارکت شهروندان از یک سو و افزایش قابل توجه تعداد آرای احزاب رادیکال چپ و به‌ویژه راست از سوی دیگر مورد توجه قرار گرفت. اگرچه پیروزی مجدد امانوئل مکران در دور دوم انتخابات ریاست‌جمهوری مانع از حضور راست افراطی در رأس قدرت سیاسی فرانسه شد، اما این پیروزی نمی‌تواند حقایق نهفته در فضای سیاسی فرانسه را پنهان کند. واقعیت این است که جامعه فرانسوی به‌لحاظ سیاسی تقسیم شده و پیروزی متزلزل مکران منجر به کاهش مشروعیت او به‌عنوان رئیس‌جمهور همه مردم فرانسه می‌گردد؛ امری که می‌تواند منجر به بروز اعتراضات و ناآرامی‌های بیشتر در جمهوری فرانسه گردد. مکران هم در سخنرانی خود پس از پیروزی در انتخابات، بارها به خشم راست افراطی و ناامیدی چپ‌گرایانی که فقط برای مخالفت با لوپن به او رأی دادند، اشاره کرد. علاوه بر این، تعداد آرای راست افراطی نشان می‌دهد که احزاب این جناح و به‌ویژه حزب مجمع ملی متعلق به مارین لوپن توانایی کسب کرسی در مجلس و حتی تبدیل به یکی از قدرت‌های حزبی درون مجلس فرانسه را دارند و همین امر هم می‌تواند دوره دوم ریاست‌جمهوری مکران را با چالش‌هایی در زمینه انتخاب نخست‌وزیر و کابینه مواجه سازد.

در دیگر سو، اولویت‌های اصلی سیاست خارجی و اروپایی مکررون در دوره دوم ریاست‌جمهوری جنگ روسیه و اوکراین و نیز تقویت توانمندی دفاعی اتحادیه اروپا خواهد بود. در این دوره مکررون با تمرکز و توان بیشتری کمک‌های فرانسه و اتحادیه اروپا را به سمت اوکراین روانه خواهد کرد و در عین حال تلاش‌های دیپلماتیک خود را برای پایان دادن به جنگ افزایش می‌دهد. ضمن اینکه متأثر از وقوع جنگ میان روسیه و اوکراین، مکررون به‌عنوان حامی اصلی خودمختاری استراتژیک اتحادیه اروپا و تشکیل یک ستون اروپایی ناتو با همراهی آلمان فشار بیشتری را بر دیگر اعضای اتحادیه اروپا در راستای تحقق این هدف اعمال خواهد کرد. لذا اگرچه بحث‌های دفاعی در اتحادیه اروپا با چالش‌های زیادی از سوی اعضا مواجه است، اما با توجه به شرایط بین‌المللی و همراهی آلمان و فرانسه برای این هدف، می‌توان انتظار داشت که در سال‌های آتی اتحادیه اروپا بودجه نظامی و دفاعی خود را افزایش دهد و چه‌بسا نقش‌آفرینی نظامی بیشتری در بحران‌های بین‌المللی داشته باشد.

منابع و مآخذ

۱. ایرنا: <https://b2n.ir/q48417>

- Cui Hongjian (2022). " Far right potentially the Achilles' heel of European political development". Globaltimes: <https://www.globaltimes.cn/page/202204/1259206.shtml>
- Dave Keating (2022). " Experts react: It's Macron vs. Le Pen, with Europe's future on the line". Atlanticcouncil: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/macron-le-pen-experts-react-france-president-election/>

4. Georgina Wright (2022). " The French presidential election". Central for European Policy Studies (CEPS): <https://www.ceps.eu/the-french-presidential-election/>
5. Hafeez ullah Khan (2022). " An overview of the rise of right-wing nationalism in Europe". Globalvillagespace: <https://www.globalvillagespace.com/an-overview-of-the-rise-of-right-wing-nationalism-in-europe/>
6. James McAuley (2022). "Opinion: Four unsettling takeaways from the French election’s first round results". Washingtonpost: <https://www.washingtonpost.com/opinions/2022/04/11/france-election-macron-le-pen-unsettling-takeaways/>
7. Lara Bullens (2022). " With traditional parties on the wane, French political landscape has become a ‘three-way split’". france24: <https://www.france24.com/en/europe/20220411-with-traditional-parties-on-the-wane-french-political-landscape-has-become-a-three-way-split>
8. Marie Jourdain (2022). " Experts react: It’s Macron vs. Le Pen, with Europe’s future on the line". Atlanticcouncil: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/macron-le-pen-experts-react-france-president-election/>
9. Mujtaba Rahman (2022). "Forget Brexit, here comes Marine Le Pen". Politico: <https://www.politico.eu/article/marine-le-pen-france-president-election-forget-brexit/>
10. Marie-Eve Bélanger and Natasha Wunsch (2022). "The populist radical right in the European Parliament: A new force?". European Politics and Policy (EUOPP): <https://blogs.lse.ac.uk/euoppblog/2022/02/08/the-populist-radical-right-in-the-european-parliament-a-new-force/>
11. Roger Cohen (2022). "Macron to Face Le Pen for President as French Gravitates Toward Extremes". Nytimes: <https://www.nytimes.com/2022/04/10/world/europe/french-presidential-election-macron-le-pen.html>
12. Thierry Chopin, Samuel B. H. Faure (2022). "Presidential Election 2022: A Euroclash Between a “Liberal” and a “Neo-Nationalist” France Is Coming".

Intereconomics:

<https://www.intereconomics.eu/contents/year/2021/number/2/article/presidential-election-2022-a-euroclash-between-a-liberal-and-a-neo-nationalist-france-is-coming.html>

13. THOMAS ADAMSON (2022). " Why this week's French elections matter to the wider world". Apnews: <https://apnews.com/article/2022-french-elections-global-impact-cbbe60bf78f1aa1c9c4732a3cd952a95>
14. Thomas Saunders (2022). "French election results 2022: Five things we learned from round one and what it means for Le Pen and Macron". Inews: <https://inews.co.uk/news/world/french-election-results-2022-round-one-what-mean-le-pen-macron-1570165>
15. Susi Dennison and Tara Varma (2022). "A certain idea of Europe: How the next French president can lead". European Council on Foreign Relations (ecfr): <https://ecfr.eu/publication/a-certain-idea-of-europe-how-the-next-french-president-can-lead/>
16. SYLVIE CORBET, SAMUEL PETREQUIN and RAF CASERT (2022). " Potential far-right victory in France seen as threat to EU". Apnews: <https://apnews.com/article/russia-ukraine-macron-marine-le-pen-europe-france-62ce913f23998e2ed5bd9976ac2287b5>
17. Statista (2022). "Voter turnout in the presidential elections in France between 1965 and 2022, by round". <https://www.statista.com/statistics/1068866/participation-rate-voter-turnout-presidential-elections-france/>
18. Werner Krause (2022). " Copying the far-right doesn't help mainstream parties. But it can boost the far-right". Irishexaminer: <https://www.irishexaminer.com/opinion/commentanalysis/arid-40850651.html>

